

«ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1981 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Χορός ελλειμμάτων στα Ταμεία

ΜΕΡΟΣ 220ον

Η κυβέρνηση Σημίτη, μετά την υποχώρησή της το 2001 στην πρωτοβουλία της για αλλαγή στο ασφαλιστικό σύστημα, καθώς υπήρξαν πολύ μεγάλες αντιδράσεις και κινητοποιήσεις, είχε ανακοινώσει ότι το θέμα αυτό θα την απασχολούσε την επόμενη χρονιά, δηλαδή το 2002.

Πράγματι και αφού πέρασε το πρώτο δίμηνο, ο διάλληλος για το ασφαλιστικό ξεκίνησε στις 5 Μαρτίου 2002, με τη δημοσιοποίηση των προτάσεων που ανακοίνωσε ο τότε υπουργός Εργασίας Δημ. Ρέππας. Στο μεταξύ τα ελλείμματα στους βασικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς είχαν εκτροχιαστεί!

Η διαπίστωση για τον «χορό» των ελλειμμάτων προέκυψε από τα στοιχεία για τα αποτελέσματα των επτά βασικότερων οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία περιλαμβάνονταν στο «Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας» (Δεκ. 2001) της Τράπεζας της Ελλάδος. Επρόκειτο για διαπίστωση παρόμοια με εκείνη που είχε κάνει στην ετήσια έκθεσή του για το 2001 ο τότε διοικητής της Τράπεζας Λουκάς Παπαδήμος στο ειδικό κεφάλαιο για την πορεία των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας κατά το 2000.

Η υπόθεση της διεύρυνσης του ελλείμματος το 2001 αφορούσε τους ασφαλιστικούς οργανισμούς ΙΚΑ, ΝΑΤ, ΟΓΑ, ΟΑΕΔ, ΟΕΚ, Εργατική Εστία και ΕΟΠ, (Εθνικός Οργανισμός Προνοίας). Συγκεκριμένα, το 2001 στο σύνολο των προαναφερθέντων ασφαλιστικών οργανισμών, τα ελλείμματα είχαν αυξηθεί έναντι του 2000 κατά 256,6 δισ. δρχ. Σημειώνεται ότι τα ελλείμματα το 2000 έναντι του 1999 είχαν αυξηθεί κατά 249,9 δισ. δρχ.

Μάλιστα, η δυσμενής αυτή εξέλιξη το 2001 επήλθε παρά το γεγονός ότι στα συγκεκριμένα ασφαλιστικά ταμεία δόθηκαν περισσότερα από τα ποσά που προβλέπονταν στον Προϋπολογισμό του 2001! Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού του 2002, το 2001 το ύψος των επιχορηγήσεων που έδωσε το Δημόσιο στους προαναφερθέντες ασφαλιστικούς οργανισμούς ανήλθε σε 3.241,49 εκατ. ευρώ ή 1.104,53 δισ. δρχ. έναντι 3.150,84 εκατ. ευρώ ή 1.073,6 δισ. δρχ. που ήταν η επιχορήγηση το 2000.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος, το 2001 το έλλειμμα των 7 ασφαλιστικών οργανισμών διαμορφώθηκε σε 4 δισ. ευρώ ή 1.363 δισ. δρχ. έναντι 1.106,4 δισ. δρχ. το 2000 και 856,5 δισ. δρχ. το 1999 και 715 δισ. δρχ. το 1998.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος, το

Του ΣΤΕΦ. Β. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
anagrostou@elefteros.gr

έλλειμμα των επτά κυριότερων ασφαλιστικών ταμείων έχει σχεδόν διπλασιαστεί μεταξύ των ετών 1998 και 2001, καθώς από 715 δισ. δρχ. εκτοξεύθηκε στα 1.363 δισ. δρχ. Δηλαδή, αυξήθηκε κατά 90,62%!

Έκρηξη της εισφοροδιαφυγής

Η εξέλιξη αυτή δείχνει πέρα από τη μείωση της απασχόλησης, κυρίως την ανυπαρξία πολιτικής για πάταξη της εισφοροδιαφυγής, η οποία είχε λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Παράλληλα, πρέπει να επισημανθεί ότι ένα μέρος του ελλείμματος θα μπορούσε να μην υπήρχε αν το Δημόσιο, ως εργοδότης, δεν ήταν... κακοπληρωτής! Πρέπει να σημειωθεί ότι στην ετήσια έκθεσή του 2001, ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος, μεταξύ άλλων, σημείωνε ότι: «Τα προσωρινά οικονομικά αποτελέσματα των επτά κυριότερων οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας γιά το 2000 πα-

ρουσίασαν ελαφρά χειρότερηση σε σχέση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα του 1999». Μάλιστα, στην ίδια έκθεση καταγράφοντο και λεπτομερείς αναλύσεις για τις αιτίες της αύξησης των ελλειμμάτων. Μία δε από αυτές ήταν ότι δεν είχε δημιουργηθεί αποτελεσματικότερος μηχανισμός είσπραξης των ασφαλιστικών εισφορών και περιορισμού της εκτεταμένης εισφοροδιαφυγής. Η επιβράδυνση αυτή το 2000 οφείλταν στην περιορισμένη αύξηση των εσόδων του ΙΚΑ (4,5%) και του ΟΓΑ (4,3%), τα οποία αποτελούσαν το 81% περίπου του συνόλου των εσόδων... «Αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων ήταν η διεύρυνση του συνολικού ελλείμματος του ενοποιημένου λογαριασμού

διαχείρισης και κεφαλαίου των ανωτέρω επτά οργανισμών» Και προσέθετε: «Το 85% περίπου αυτού του ελλείμματος καλύφθηκε από τις αυξημένες επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού».

Ελλειμματικό το ασφαλιστικό σύστημα

Ωστόσο εκτός από την κακή πορεία των ελλειμμάτων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης το 2001, ανάλογη προδιαγράφεται και η πορεία τους για το τρέχον έτος 2002. Χαρακτηριστικά στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού του 2002, μεταξύ άλλων αναφέρονταν και τα ακόλουθα:

«Η ελλειμματικότητα που παρουσιάζει το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας μας αποτελεί ήδη μια πραγματικότητα, η οποία επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό με σημαντικά ποσά, τα οποία ανέρχονται στο 4,8% του ΑΕΠ». Στη συνέχεια δε, προστίθενται και τα ακόλουθα, τα οποία έχουν να κάνουν με τις επικείμενες αλ-

λά «παγωμένες» από το 2001 αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα: «Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος για τη βιωσιμότητά του, ώστε να είναι προσαρμοσμένο στις συνεχείς μεταβαλλόμενες νέες συνθήκες που διαμορφώνονται και να είναι δυνατή η διατήρηση του κοινωνικού χαρακτήρα του και η επέκτασή του στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού θα πρέπει να βασισθεί για τα επόμενα χρόνια στην προοπτική μείωσης της εισροής πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία και την ανάγκη υποκατάστασής τους από εθνικούς πόρους σε επενδύσεις, τα περιορισμένα όρια άντλησης άλλων πόρων, που στο παρελθόν ενίσχυαν τον προϋπολογισμό και την ανάλογη κάλυψη πολλαπλών αναπτυξιακών και άλλων επιλογών.»

Πάντως, η κακοδαιμονία που κυριαρχούσε στα ασφαλιστικά ταμεία έχει σχέση με την κατάσταση της Οικονομίας και το πρόβλημα του ότι οι περίφημες διαρθρωτικές αλλαγές δεν προχώρησαν όπως θα έπρεπε. Μάλιστα, σχετική επισήμανση είχε κάνει και ο κ. Παπαδήμος στην έκθεση του 2001 υπογραμμίζοντας ότι: «Η επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου των εσόδων, παρά την αύξηση του αριθμού των ασφαλισμένων και τα μέτρα που λήφθηκαν με τον Ν. 2676/1999 για ρύθμιση καθυστερούμενων οφειλών, καθιέρωση ασφαλιστικής ενημερότητας κ.λπ. ενδέχεται να συνδέεται με διαρθρωτικές αδυναμίες, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν». Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι οι κοινωνικοί εταίροι είχαν προτείνει μια νέα ρύθμιση για τις οφειλές προς το ΙΚΑ, πηλη, όμως, ο πρώην υπουργός Εργασίας Τ. Γιαννίτσας είχε αποσύρει την κατατεθείσα τροπολογία από σχετικό νομοσχέδιο, με αποτέλεσμα το πρόβλημα να παραμείνει ως είχε, αφού λόγω των υπερωγών προστίμων που έφθαναν ως το 120% της οφειλής, κανένας οφειλέτης δεν είχε τη δυνατότητα να πληρώσει τα οφειλόμενα.

